

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.215.2025
Warszawa, 09 lipca 2025 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przedstawiam odpowiedź na interpelację nr 9955 Pana Posła Michała Moskala w sprawie planów Ministerstwa Sprawiedliwości dotyczących informatyzacji, cyfryzacji oraz wykorzystania sztucznej inteligencji (AI) w polskim wymiarze sprawiedliwości.

Ad 1

Realizacja programu „Cyfrowy Sąd” zapewni korzyści zarówno dla obywateli jak i pracowników sądów i będą to:

- skrócenie czasu oczekiwania na rozpatrzenie sprawy;
- zdalny, szybki i łatwy dostęp do informacji dotyczącej wszystkich czynności i spraw;
- przyjazny interfejs umożliwiający załatwienie sprawy w sądzie za pośrednictwem dedykowanych formularzy, zintegrowanego systemu płatności oraz podpisu elektronicznego;
- poprawienie warunków pracy sędziów i pracowników sądu;
- usprawnienie przebiegu postępowań sądowych;
- ułatwienie i usprawnienie dostępu do akt dla sędziów i pracowników sądów;
- zwiększenie bezpieczeństwa danych i zmniejszenie kosztów utrzymania, w tym wydruku, przechowywania i transportu;
- ułatwienie przejścia pracownika pomiędzy dowolnymi jednostkami sądownictwa;

- usprawnienie procesów rejestracji, dekretacji, udostępnienia, archiwizacji;
- automatyzacja rutynowych czynności jak weryfikacja danych czy losowanie składu orzekającego;
- uwolnienie powierzchni biurowej.

Realizacja „Cyfrowego Sądu” jest planowana do 2029 r. W pierwszej kolejności, w roku 2025 rozpocznie się realizacja następujących projektów:

1. Digitalny Asystent Sędziego.
2. Elektroniczne Postępowanie Upominawcze 3.0.
3. Cyfrowy Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
4. Budowa centralnego Systemu Repertoryjno-Biurowego.
5. Przebudowa Portalu Informacyjnego.
6. Cyfrowa wymiana danych z Prokuraturą.

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/program-cyfrowy-sad-zmieni-wymiar-sprawiedliwosci>

Celem programu „Cyfrowe Rejestry” jest poprawa i rozwój obecnie funkcjonujących cyfrowych rejestrów sądowych i karnych. Program dotyczy modernizacji i rozwoju następujących rejestrów:

Rejestry sądowe:

- Elektroniczny Krajowy Rejestr Sądowy (eKRS)
- Elektroniczne Księgi wieczyste (EKW)
- Krajowy Rejestr Zadłużonych (KRZ)
- Rejestr Zastawów Sądowych (RZ)

Rejestry karne:

- Krajowy Rejestr Karny (KRK)
- Rejestr Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym (RSPTS)

Realizacja programu „Cyfrowe Rejestry” przyniesie korzyści dla obywateli i sądów. Główne korzyści to:

- udostępnienie wszystkich rejestrów w jednym Portalu Rejestrów Sprawiedliwości - PRS (obecnie Portal Rejestrów Sądowych);
- wprowadzenie jednego logowania do wszystkich systemów w PRS (minimalizacja liczby kont);
- wykorzystanie wspólnych usług:
 - weryfikacja tożsamości (Moduł Tożsamości);
 - usługa centralnego podpisu elektronicznego (UCPE);
 - wszystkie pliki z danymi przechowywane w Centralnym Repozytorium Danych (CRD);
 - jednolity system płatności elektronicznych (e-płatności);
- usprawnienie pracy sądów poprzez wprowadzenie maksymalnej automatyzacji czynności wykonywanych w sądach prowadzących rejestry;
- umożliwienie instytucjom uprawnionym dostępu do rejestrów poprzez API;
- usprawnienie funkcjonowania rejestrów poprzez integrację systemów teleinformatycznych obsługujących rejestry z innymi systemami i rejestrami sądowymi i administracyjnymi;
- wprowadzenie możliwości automatycznego zakładania kont instytucjonalnych dla podmiotów wpisanych do KRS, co stworzy tym podmiotom możliwość bardziej elastycznego i bezpieczniejszego zarządzania swoimi sprawami, wnioskami i pismami;
- poprawienie ergonomii i bezpieczeństwa przechowywanych danych finansowych poprzez wykonanie nowego systemu Repozytorium Dokumentów Finansowych (RDF);
- wprowadzenie nowych usług w aplikacji mObywatel:
 - udostępnienie zalogowanemu użytkownikowi aplikacji mObywatel listy podmiotów zarejestrowanych w KRS, w których występuje jego PESEL - „Moja lista KRS”,
 - subskrypcja usługi newsletter KRS dla wybranych podmiotów z „Mojej listy KRS” informującej o zmianach w KRS dla tych podmiotów,
 - bezpłatne pobranie informacji odpowiadającej odpisowi pełnemu lub aktualnemu dla podmiotów z „Mojej listy KRS”,

- udostępnienie zalogowanemu użytkownikowi aplikacji mObywatel numerów ksiąg wieczystych, w których w dziale II ujawniony jest jego PESEL - „Moje księgi wieczyste”,
- umożliwienie złożenia wniosku i uzyskanie odpisu zupełnego, odpisu zwykłego, wyciągu z księgi wieczystej oraz zaświadczenia o zamknięciu księgi wieczystej wybranej księgi, w której w dziale II ujawniony jest PESEL zalogowanego użytkownika aplikacji mObywatel;
- poprawa bezpieczeństwa i ergonomii korzystania z systemu S24 poprzez budowę nowego systemu S24 włączonego do portalu PRS;
- usprawnienie pracy sądów prowadzących księgi wieczyste poprzez wprowadzenie masowej rejestracji zawiadomień z organów prowadzących Ewidencję Gruntów i Budynków (EGiB);
- wprowadzenie ułatwienia dla obywateli poprzez umożliwienie składania przez notariuszy elektronicznych wniosków o zmianę w księgach wieczystych wynikających z poświadczenia dziedziczenia;
- poprawienie bezpieczeństwa danych osobowych osób wpisanych w księgi wieczyste poprzez wprowadzenie uwierzytelniania użytkowników przeglądających księgi wieczyste;
- usprawnienie działania systemu EKW poprzez budowę nowego systemu EKW 2.0 w technologii odpowiadającej obecnym standardom i potrzebom użytkowników, przewidującego możliwość składania przez obywateli elektronicznych wniosków o wpis w księdze wieczystej, wprowadzenie elektronicznych akt wieczystoksięgowych;
- ułatwienie dłużnikom restrukturyzacji zobowiązań poprzez dostosowanie Modułu Głosowania w KRZ do przepisów implementujących dyrektywę 2019/1023;
- ułatwienie dla pracowników sądów upadłościowych oraz doradców restrukturyzacyjnych polegające na wprowadzeniu możliwości grupowego podpisywania dokumentów;
- ułatwienie korzystania obywateli z systemu RZ poprzez budowę nowoczesnego, w pełni elektronicznego systemu RZ;

- skrócenie czasu udzielania odpowiedzi na zapytania i wnioski przesyłane za pośrednictwem eKRRK poprzez usprawnienie funkcjonowanie systemu e-Platforma MS (eKRRK);
- usprawnienie działania RSPTS poprzez zintegrowanie RSPTS z KRRK w wersji KRRK 2.0.

W pierwszej kolejności, w 2025 r., w ramach programu „Cyfrowe Rejestry” zostaną zrealizowane lub rozpoczęte następujące projekty:

- wprowadzenie automatycznego zakładania konta przez podmioty wpisane do KRS (konta instytucjonalne) i możliwości korzystania z tych kont w postępowaniu rejestrowym;
- utworzenie nowego Repozytorium Danych Finansowych;
- poprawa ergonomii i ułatwienia w korzystaniu z wyszukiwarki KRS;
- modyfikacja systemu BRIS w zakresie dyrektywy 2121/2019 (planowane zakończenie w 2026 r.);
- wprowadzenie nowych usług w aplikacji mObywatel dot. eKRS i EKW (planowane zakończenie w 2026 r.);
- masowa rejestracja zawiadomień z organów prowadzących Ewidencję Gruntów i Budynków (EGiB);
- umożliwienia składania przez notariuszy elektronicznych wniosków o zmianę w księgach wieczystych wynikających z poświadczenia dziedziczenia;
- wdrożenie eUsługi KRRK 2.0 (w ramach projektu eKRRK 2.0) zastępującej system eKRRK.

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/cyfrowe-rejestry--nowa-era-w-sadownictwie>

Ad 2

Realizacja projektów wchodzących w skład programów „Cyfrowe Rejestry” i „Cyfrowe Sądy” odbywać się będzie w ramach zawartych i planowanych umów utrzymaniowo-rozwojowych finansowanych z bieżących wydatków przewidzianych w rocznych budżetach resortu. Dodatkowo ministerstwo ubiega się o dofinansowanie ze środków europejskich.

Obecnie zapewnione jest dofinansowanie projektu „EPU 3.0” w wysokości 29 853 000 zł z programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) oraz projektu „eKRS-EKW” w wysokości 15 150 000 zł w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO).

W ramach KPO otrzymał dofinansowanie w wysokości 10 000 000,00 zł także projekt „Wdrożenie w ST Krajowego Rejestru Karnego 2.0 eUsługi KRK 2.0 i obsługi zapytań systemu ECRIS”.

W trakcie rozpatrywania są obecnie inne wnioski o dofinansowanie z programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy złożone przez ministerstwo w ramach naboru konkurencyjnego.

Ad 3

W celu zapewnienia równomiernego dostępu do infrastruktury IT w sądach na terenie całego kraju Ministerstwo Sprawiedliwości zakupuje na kolejny okres usługę transmisji danych dla jednostek organizacyjnych resortu sprawiedliwości obejmujących lokalizacje Sądów Apelacyjnych, Sądów Okręgowych, Sądów Rejonowych. Zadanie finansowane jest ze środków ministerstwa i sądów. Szacunkowy koszty usługi transmisji danych dla jednostek organizacyjnych resortu sprawiedliwości na lata 2026-2030 wynosi ok. 12 000 000,00 zł.

Ad 4

Resort nie prowadzi współpracy z Politechniką Gdańską w ramach komercyjnej inicjatywy LEX-AIS.

Ad 5

Cyfryzacja pomocy sądowej w Unii Europejskiej – Polska w czołówce, e - Evidence Digital Exchange System e-EDES.

5 maja 2025 r. Polska jako jeden z pierwszych krajów Unii Europejskiej uruchomiła usługę komunikacji elektronicznej pomiędzy sądami i innymi organami państw członkowskich w sprawach cywilnych i handlowych w systemie informatycznym e-EDES (e-Evidence Digital Exchange System). Pierwszy dokument został już poprawnie przesłany poprzez system e-EDES do polskiego sądu. Jego nadawcą był sąd niemiecki. Należy wskazać, że

korzystanie z systemu e-EDES jest obowiązkowe, jednak nie wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej zgłosiły gotowość korzystania z systemu w przewidzianym terminie deklarując dołączenie w kolejnych tygodniach i miesiącach.

Service of Documents & Taking of Evidence.

System e-EDES usprawni rozpoznawanie spraw sądowych, bowiem służy do szybkiego, elektronicznego przekazywania między państwami członkowskimi Unii Europejskiej (a konkretnie: między sądami) wniosków o doręczenie dokumentów (np. pism procesowych, zawiadomień) i wniosków o przeprowadzenie dowodów (np. o przesłuchanie świadka). Mówimy tu zatem o konkretnej procedurze *Service of Documents & Taking of Evidence* (SoD&ToE).

E-EDES w sprawach karnych

System wymiany dowodów elektronicznych (e-Evidence Digital Exchange System, e-EDES) to narzędzie informatyczne, które umożliwia również organom państw członkowskich bezpieczną wymianę europejskich nakazów dochodzeniowych, wniosków o wzajemną pomoc prawną i dowodów elektronicznych w formie cyfrowej, a więc wspiera sądy prowadzące sprawy karne. Celem stworzenia e-EDES było zagwarantowanie bezpieczeństwa wymiany tego typu danych oraz zwiększenie wydajności i szybkości istniejących procedur współpracy, przy jednoczesnym umożliwieniu sprawdzenia autentyczności i integralności przekazywanych dokumentów. System e-EDES podlega stałemu rozwojowi i jest interoperacyjny z krajowymi systemami zarządzania sprawami sądowymi. e-EDES wymaga bezpiecznego portalu w każdym państwie członkowskim, dostępnego w języku narodowym. e-EDES jest używany w celu przesyłania określonych dokumentów, w szczególności dowodów elektronicznych, między organami krajowymi w ramach toczących się postępowań karnych. Komisja Europejska dostosowała to narzędzie do potrzeb europejskiego wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych: e-EDES opiera się na wspólnych otwartych standardach i implementacjach typu open source (np. łączniku e-Codex i bramce Domibus).

Polska przeprowadziła pilotaż systemu e-EDES w sprawach karnych. Pilotażem objęte zostały: Sąd Okręgowy we Wrocławiu oraz Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu. Z systemu e-EDES korzystają także jednostki prokuratury. W Polsce korzystanie z systemu e-EDES następuje w oparciu o przepisy:

- a) Konwencji ustanowionej przez Radę zgodnie z art. 34 Traktatu o Unii Europejskiej o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej;
- b) Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych;
- c) Rozdziału 62 c i 62 d ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

Wdrożenie e-EDES w pozostałych sądach powszechnych w Polsce nastąpi po zaimplementowaniu szeregu nowych wytycznych informatycznych.

Z uwagi na trwające prace w ramach polskiej prezydencji w Radzie UE w 2025 roku, do czasu zakończenia prezydencji informacje w zakresie realizowanych zadań są na bieżąco gromadzone w miarę postępu prac.

Ad 6

Ministerstwo przeprowadza szkolenia z zakresu cyberbezpieczeństwa dla pracowników ministerstwa, a poprzez platformę Security Awareness, także dla pracowników sądów. Szkolenia z tego zakresu pozwalają nie tylko na podnoszenie kompetencji z zakresu cyberbezpieczeństwa, ale także świadomości technologicznej, co powoduje zwiększanie u pracowników pewności siebie, a tym samym zmniejszaniu oporu w zakresie korzystania z nowych technologii.

Ponadto podejmujemy działania, których celem jest zorganizowanie kompleksowego projektu szkoleniowego dla użytkowników w ramach sądownictwa powszechnego.

Ad 7

Minister Sprawiedliwości w zarządzeniu z dnia 11 czerwca 2018 r. (Dz. Urz. Min. Spr. poz. 187), powołał komórkę organizacyjną Biuro Cyberbezpieczeństwa, któremu na podstawie regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 25 czerwca 2024 r. określił poniższy zakres kompetencji.

§ 29 Do zadań Biura Cyberbezpieczeństwa należy:

- 1) wykonywanie zadań zapewniających prawidłowe funkcjonowanie systemu ochrony cyberbezpieczeństwa w Ministerstwie Sprawiedliwości oraz jednostkach

podległych Ministrowi Sprawiedliwości lub przez niego nadzorowanych, w tym wykrywanie i przeciwdziałanie zagrożeniom cyberbezpieczeństwa;

- 3) monitorowanie i analiza stanu bezpieczeństwa informacji w cyberprzestrzeni Ministerstwa Sprawiedliwości.

Powyższe zadania realizowane są przy użyciu wyspecjalizowanego oprogramowania klasy SIEM, XDR, MFA oraz współpracy w zakresie cyberbezpieczeństwa z przedstawicielami sądów apelacyjnych powołanych zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości w Sprawie Powołania Zespołu do Spraw Cyberbezpieczeństwa w Sądach Apelacyjnych z dnia 20 listopada 2019 r.

Ponadto z inicjatywy Biura Cyberbezpieczeństwa, na mocy zarządzenia Ministra Sprawiedliwości w Sprawie Powierzenia Dyrektorom Sądów Apelacyjnych Wykonywania Zadań Związanych z Informatyzacją Sądownictwa w Obszarze Projektowania, Wdrażania, Utrzymywania oraz Zapewniania Bezpieczeństwa Sądowych Systemów Teleinformatycznych z dnia 30 października 2024 r., w Sądzie Apelacyjnym we Wrocławiu została uruchomiona usługa Security Operations Center (SOC) dla sądów powszechnych, która progresywnie zwiększa bezpieczeństwo tych jednostek.

Jednocześnie Biuro Cyberbezpieczeństwa buduje usługę SOC, którego celem jest skupienie się na ochronie cybernetycznej Ministerstwa Sprawiedliwości.

Ad 8

Problematyka sztucznej inteligencji w wymiarze sprawiedliwości, czy też cyfryzacji wymiaru sprawiedliwości jest przedmiotem szczególnego zainteresowania i analiz ze strony ministerstwa.

Dla przykładu, przy Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego powstał Zespół problemowy do spraw cyfryzacji postępowania cywilnego. Jego celem jest zwiększenie informatyzacji sądownictwa w zakresie postępowania cywilnego, przyspieszenie rozpatrywania spraw, usprawnienie pracy sędziów i pracowników sądów oraz ułatwienie dostępu do sądownictwa uczestnikom postępowań.

W Ministerstwie Sprawiedliwości został także utworzony Interdyscyplinarny Zespół ds. Wdrożeń Nowoczesnych Technologii w skład którego wchodzi przedstawiciele

Prokuratury Krajowej, Prokuraturii Generalnej, Ministerstwa Sprawiedliwości, sądów, Centralnego Zarządu Służby Więziennej oraz eksperci zewnętrzni.

Ad 9

1. Aktualnie trwają działania w zakresie opracowania i wdrożenia rozwiązań opartych na Robotic Process Automation (RPA), jednak nie są one jeszcze powszechnie używane.
2. W kilku sądach wprowadzono jako program pilotażowy *Digitalny Asystent Sędziego* (na potrzeby spraw kredytowych w CHF). Na podstawie zeskanowanych komputerowo dokumentów prawnych, Digitalny Asystent Sędziego ma za zadanie wygenerować projekt uzasadnienia do rozstrzygnięć sądowych w sprawach dotyczących kredytów frankowych. To narzędzie wykorzystuje technologię przetwarzania języka naturalnego (NLP). Został on zlecony przez Ministerstwo Sprawiedliwości.
3. Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi również prace mające na celu:
 - a) opracowanie narzędzia opartego na RPA do wyszukiwania danych w rozproszonych bazach w systemach repertoryjno-biurowych wykorzystywanych w sądownictwie powszechnym, zbierania i strukturyzowania danych, przekazywania ustrukturyzowanych danych, zapisywania ich w centralnej bazie;
 - b) wypracowanie narzędzia do kategoryzacji i ekstrakcji danych z dokumentów z akt spraw sądowych opartego o sztuczną inteligencję i uczenie maszynowe.
4. Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi prace koncepcyjne mające na celu budowę "prawniczego" modelu językowego, który służyłby do wspierania czynności sądowych. Model językowy oparty byłby o system rekomendowania rozstrzygnięć i generowania uzasadnień. Należy podkreślić, iż proces fine-tuningu w tym przypadku będzie wymagał udziału sędziów i referendarzy sądowych/asystentów na przynajmniej dwóch etapach: przy etykietowaniu części danych i późniejszym RLHF (Reinforcement learning from human feedback). Powstałe w Polsce LLM (w szczególności PLLuM) stanowią potencjał do budowy dziedzinowego, prawniczego modelu językowego, dzięki któremu możliwe będą działania wspierające wymiar sprawiedliwości m.in. w: sporządzaniu projektów pism

prawnych; ocenie jakości dowodów; automatycznym tworzeniu interpretacji przepisów; analizie wyroków; analizie opinii prawnych; wykorzystaniu/opracowaniu chatbot i wirtualnych asystentów.

Podkreślenia wymaga fakt, że rozwiązania oparte na sztucznej inteligencji i innych nowoczesnych technologiach będą jedynie wspierać pracę orzeczników oraz urzędników sądowych - nadal nieodzowny będzie czynnik ludzki. Ponadto, przy projektowaniu ww. rozwiązań należy w szczególności uwzględnić usprawnienie procesów z zakresu ochrony prywatności i bezpieczeństwa informacji.

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/